

29.8.2019

Liikenne- ja viestintävirasto

kirjaamo@traficom.fi

Viite: lausuntopyyntö, Dnro 1428/060/2018

Lausunto määräsluonnoksesta 71/2019 M

Vesilaitosyhdistys (VVY) on vesihuoltolaitosten toimialajärjestö. Jäseninämme on noin 300 vesihuoltolaitosta kattaen noin 90 % maamme vesihuollosta. Vesihuoltolaitokset huolehtivat yhdyskuntien ja teollisuuden vesihuollosta, mikä on yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittinen palvelu.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom on pyytänyt lausuntoa määräsluonnoksesta verkkotietojen ja verkon rakentamissuunnitelmien toimittamisesta (71/2019 M) sekä sen perustelut ja soveltaminen (MPS 71) -muistiosta ja muistiossa esitetystä määräyksen vaikutusarviosta. Kiitämme mahdollisuudesta lausua em. asiasta ja lausumme seuraavaa:

Lausuntopyynnön perusteella määräyksen tarkoituksena on varmistaa keskitettyyn tietopisteeseen toimitettavien tietojen riittävä tarkkuustaso ja yhteismitallisuus. Määräyksellä yhtenäistettäisiin keskitettyyn tietopisteeseen toimitettavien tietojen sisältöä ja laatua. Määräys ei ota suoraan kantaa valittavaan sijaintitietopalvelun toteutusmalliin.

Traficom on aikaisemmin todennut perustavansa keskitetyn sijaintitietopalvelun, josta se alkaa antaa kaivajille keskitetysti johtojen ja kaapeleiden sijaintitietoja koskevia tietoja. 10.4.2019 julkaistun tiedotteen mukaan Traficom velvoittaa jatkossa kaikki johdonomistajat toimittamaan johtoverkkotietonsa perustettavaan valtion hallinnoimaan tietojärjestelmään.

Tiedotteen mukaan Traficom hankkisi sijaintitietopalvelun Suomen Infratieto Oy:ltä, joka on Suomen Erillisverkot Oy:n tytäryhtiö. Suomen Infratieto Oy ei siten ole suoraan valtion omistuksessa, vaan osakeyhtiö, jonka kaikki osakkeet omistaa Suomen Erillisverkot Oy. Omistajaohjaus toimii käytännössä vain välillisesti Suomen Erillisverkot Oy:n kautta.

Käytyjen keskustelujen perusteella suunnitellun sijaintitietopalvelun sisällöstä ei ole tarkkaa tietoa. Vesilaitosyhdistyksellä ei ole siten tarkkaa käsitystä, miten lausunnolla olevan määräyksen perusteella Suomen Infratieto Oy:lle toimitettavia tietoja käytetään. Keskustelujen perusteella Suomen Infratieto Oy saisi jatkossa monopoliaseman mm. sijaintitietopalveluiden tuottamisessa, jossa tällä hetkellä toimii useita kaupallisia toimijoita.

Vesilaitosyhdistys on jo aikaisemmin (10.5.2019) yhdessä muiden alan etujärjestöjen kanssa ilmaissut huolensa liittyen Traficomien ehdotukseen toteuttaa em. sijaintitietopalvelu. Vesilaitosyhdistys toistaa aikaisemmin esiin nostamansa huolenaiheet:

- 1) **Tietoturva:** Tietojen keskittäminen samanmuotoisena yhteen pisteeseen, tietojen jatkuva siirtely ja ylläpitotoimet todennäköisemmin kasvattavat tietoturvariskiä sen sijaan että tietoturva paranisi.
- 2) **Ratkaisun tekninen haastavuus:** Verkkotietojen kerääminen on taloudellisesti hyvin kallis ja teknisesti erittäin vaativa tehtävä, jonka onnistumisesta Traficom esittämällä menetelmällä ei ole varmuutta.
- 3) **Verkkotoimijoiden erilaisuus:** Traficom esittää yhdenmukaistettua toimintamallia, mutta verkonomistajien näkökulmat ovat kuitenkin toisistaan poikkeavia. Teleyhtiöiden, energiayhtiöiden, kuntien ja vesihuoltolaitosten tarpeet poikkeavat toisistaan merkittävästi, joten toimintamallia olisi syytä tarkentaa kaikille sopivaksi.

Ehdotimme 10.5.2019 lisäksi, että Traficom perustaisi yhdessä johdonomistajien järjestöjen kanssa asiantuntijatyöryhmän, jonka tehtävänä olisi laatia ehdotus toimintatavaksi, kuinka yhteisrakentamislain kaapeleiden sijaintitietoa koskevat vaatimukset toteutetaan parhaalla mahdollisella tavalla kustannustehokkuus huomioiden lain tavoitteiden toteuttamiseksi.

Vastineessaan (24.6.2019) Traficom totesi huolestuneeksi. Traficom suhtautui kuitenkin myönteisesti etujärjestöjen ehdotukseen perustaa asiantuntijatyöryhmä ja on määräysluonnoksen 71 lausuntokierroksen jälkeen valmis perustamaan Sijaintitietopalvelun valitun toteutusmallin suunnittelua, toteuttamista ja jatkokehittämistä tukevan asiantuntijatyöryhmän.

Vastineen perusteella vaikuttaa, että sijaintitietopalvelun toteutusmalli olisi jo valittu. Nyt lausunnolla olevan määräyksen tarkoituksena on varmistaa keskitettyyn tietopisteeseen toimitettavien tietojen riittävä tarkkuustaso ja yhteismitallisuus. Vesilaitosyhdistyksen näkemyksen mukaan sijaintitietopalveluun toimitettavien tietojen sisältö ja tarkkuus riippuvat oleellisesti valitusta toteutusmallista; erityisesti siitä, miten, missä ja mihin tarkoitukseen tietoja käytetään. Määräyksen vaatimusten arviointi edellyttääkin tietoa valitusta toteutusmallista.

Traficom perustelee tiedotteessaan ehdottamaansa toimintamallia verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annetulla lailla. Yhteisrakentamista koskevan lain mukaan Traficom tulee tarjota helppokäyttöinen ja tietoturvallinen keskitetty tietopiste, jonka kautta annetaan ilman aiheetonta viivytystä digitaalisessa muodossa mm. tiedot kaapeleiden, putkien ja niihin verrattavien aktiivisten verkon osien sijainneista suoraan kysyjälle.

Lain 5 §:n perusteella Traficomin tehtävänä on huolehtia, että tarjolla on helppokäyttöinen ja tietoturvallinen keskitetty tietopiste, jonka kautta annetaan ilman aiheetonta viivytystä digitaalisessa muodossa tiedot:

- 1) verkkojen fyysisestä infrastruktuurista;
- ...
- 4) kaapeleiden, putkien ja niihin verrattavien aktiivisten verkon osien sijainneista

Lain 6 §:n perusteella Traficom voi hoitaa em. tehtävän itse tai hankkia sen palveluna ulkopuoliselta palveluntuottajalta edellyttäen, että palveluntuottajalle siirrettävät tehtävät ovat luonteeltaan teknisiä ja avustavia. Palveluntuottaja ei saa käyttää tehtävää hoitaessaan saamia tietoja hyväksi muussa liiketoiminnassaan.

Tämän hetkisen tiedon perusteella on epäselvää, täyttääkö Traficomın tiedotteessaan esittämä toimintamalli lain vaatimukset. Keskustelujen perusteella Traficom laajentaisi Suomen Infratieto Oy:n toiminnan lain edellyttämästä sijaintitiedon antamisesta sijaintitietopalveluiden tuottamiseen. Näitä palveluja tarjoaa Suomessa tällä hetkellä useampi toimija.

Vaikka Suomen Infratieto Oy:lle ei esitetä yksinoikeutta kyseisen palvelun tuottamiseen, ehdotetulla toimintamallilla luotaisiin tosiasiallinen monopolitilanne. Vesilaitosyhdistyksen mielestä on välttämätöntä, että tällainen toiminta erotetaan tehokkaasti kilpaillusta toiminnasta. Vesilaitosyhdistyksen käsityksen mukaan kahden eri periaattein toimivan palvelun yhdistäminen on hankalaa. On todennäköistä, että Traficomın ehdottama toimintamalli rajoittaa kilpailua ja siten tehokkaiden paikkatietopalvelujen kehittymistä.

Toimivan sijaintitietopalvelun kehittäminen edellyttää aktiivisuutta ja valmiutta avoimeen yhteistyöhön kaikilta osapuolilta. Omalta osaltaan Vesilaitosyhdistys ja sen jäsenet haluavat olla mukana palvelua kehittämässä.

Osmo Seppälä
toimitusjohtaja

Mika Rontu
apulaisjohtaja